

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: 5S/27/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0824100563
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Molčan
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2025:0824100563.3

Uznesenie

Správny súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Molčana (sudca spravodajca) a členov senátu Mgr. Denisy Slivovej a JUDr. Kataríny Petráň Vinczeovej, v právnej veci žalobcov: 1/ Združenie domových samospráv, o.z., so sídlom Rovniankova 14, 851 02 Bratislava, IČO: 31 820 174, právne zastúpený: Tkáč & Partners, s.r.o., so sídlom Hrnčiarska 29, 040 01 Košice, IČO: 53 929 691, 2/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, XXX XX D., právne zastúpený: Advokátska kancelária MATUŠOV s.r.o., so sídlom Ul. 1. mája 1455, 020 01 Púchov, IČO: 54 286 611, proti žalovanému: Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, so sídlom Tomášikova 14366/64A, 831 04 Bratislava, za účasti ďalšieho účastníka konania: TM Real, spol. s.r.o., so sídlom Gorkého 10/129, 811 01 Bratislava, IČO: 36 758 230, právne zastúpený: Barger Prekop s.r.o., so sídlom Mostová 2, 811 02 Bratislava, IČO: 36 869 724, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 01654/2024-20.1.2, 12443/2024 zo dňa 27.05.2024, takto

rozhodol:

Návrh žalobcu v rade 1/ na priznanie odkladného účinku správnej žalobe zo dňa 22.07.2024 zamieta.

odôvodnenie:

1. Správnymi žalobami sa žalobcovia domáhajú preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 01654/2024-20.1.2, 12443/2024 zo dňa 27.05.2024, ktorým žalovaný zmenil rozhodnutie Mesta Trenčín č. MSÚTN-ÚSaŽP/2024/37468/8476/DUD zo dňa 09.02.2024 tak, že do výrokovej časti na strane 25 v druhom riadku doplnil záväzné stanovisko dotknutého orgánu Okresný úrad Trenčín, odbor starostlivosti o životné prostredie o text: „za podmienky, že odpad obsahujúci podiel škvary z bývalej kotolne bude podrobený analytickej kontrole nebezpečných vlastností odpadu a zaradený do príslušnej kategórie v zmysle vyhlášky č. 365/2015 Z.z., ktorou ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov“ a v ostatnej časti potvrdil rozhodnutie Mesta Trenčín ako príslušného stavebného úradu, ktorým stavebníkovi TM real, spol. s.r.o. bola podľa § 66 Stavebného zákona povolená stavba „Občianska vybavenosť“.

2. Žalobca v rade 1/ v rámci správnej žaloby zo dňa 22.07.2024 navrhol, aby správny súd priznal správnej žalobe odkladný účinok podľa ustanovenia § 185 písm. a) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej ako „SSP“), pričom uviedol, že podľa neho okamžitým výkonom alebo právnymi následkami, najmä rozhodnutia prvostupňového orgánu, hrozí závažná ujma a iný nenapraviteľný následok a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným poriadkom. V tejto súvislosti žalobca v rade 1/ poukázal na právnu zásadu právnej bdelosti (vigilantibus iura scripta sunt), a uviedol, že konanie žalovaného voči nemu má znaky šikanózneho výkonu práva, keďže svojím postupom žalovaný smeroval k ujme na procesných právach žalobcu, pričom žalobca na nesprávnosť takéhoto postupu žalovaného výslovne upozornil a žalovaný aj napriek tomu postupoval šikanózne voči žalobcovi.

Vo vzťahu k ochrane životného prostredia súdnou cestou podľa žalobcu v rade 1/ vystupujú do popredia najmä princípy prevencie a princíp predbežnej opatrnosti. Tieto princípy je v prípade súdnej ochrany potrebné prepojiť s inštitútom odkladného účinku správnej žaloby v zmysle ustanovenia § 184 a nasl.

SSP, resp. s inštitútom dočasného pozastavenia účinnosti všeobecne záväzného nariadenia v zmysle § 362 a nasl. SSP. Ich použitie je možné aj v prípadoch, ak hrozí „závažná ujma na životnom prostredí“. Vzhľadom na priemernú dĺžku súdneho konania sa v prípade vecí životného prostredia v praxi stáva, že súdny prieskum právoplatného administratívneho rozhodnutia sa síce skončí rozsudkom, ktorým je rozhodnutie orgánu verejnej správy zrušené pre nezákonnosť, no toto už bolo medzičasom realizované spolu s nezvratným dopadom na životné prostredie.

Ďalej žalobca v rade 1/ poukázal na to, že pri priznávaní odkladného účinku správnej žalobe musí správny súd okrem vyššie uvedených skutočností posudzovať princíp právnej istoty ako aj princíp prezumpcie správnosti rozhodnutí správnych orgánov, ktorý znamená, že tieto rozhodnutia sa považujú za zákonné a správne, a to až do chvíle, keď sa preukáže opak. Inštitút odkladného účinku správnej žaloby v značnej miere prelomuje tieto princípy, keďže postihuje samotné rozhodnutie správneho orgánu odkladom jeho vykonateľnosti.

Žalobca v rade 1/ taktiež poukázal na to, že princíp právnej istoty sa vnútorne spravuje dvomi protichodnými zásadami, a to prezumpciou správnosti rozhodnutí správnych orgánov a preventívnej opatrnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené je preto podľa žalobcu v rade 1/ potrebné postupovať takým spôsobom, aby sa nenávratne nevylúčila ani jedna z uvedených možností, ale aby iba dočasne jeden princíp ustúpil druhému, konkrétne formalistický princíp zákonnosti (založený iba na formalistickej prezumpcii správnosti rozhodnutí správnych orgánov) musí ustúpiť princípu predbežnej opatrnosti, ktorý je založený na materiálnom ohrození životného prostredia. S poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 422/2018 zo dňa 13.12.2018) má žalobca v rade 1/ za to, že sú splnené všetky podmienky na priznanie odkladného účinku správnej žalobe.

Žalobca v rade 1/ uviedol, že prepäté, až formalistické bazírovanie správnych súdov na princípe prezumpcie správnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, spôsobuje v slovenskej aplikačnej praxi známe nedostatky, a to v podobe porušovania práva verejnosti na priaznivé životné prostredie, čo je tiež nespochybniteľným verejným záujmom a jedným z dôvodov na priznanie odkladného účinku v zmysle § 185 písm. a) SSP.

Podľa žalobcu v rade 1/ len ťažko je možné uvažovať o prezumpcii správnosti rozhodnutí správnych orgánov, ak žalované rozhodnutie sa právnym aspektom konania a odôvodnením z relevantných právnych predpisov v skutočnosti ani nezaoberá. V zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky musí byť rozhodnutie správnych orgánov nie len zákonné, ale rozhodnutie sa ako zákonné aj musí javiť, čo v danom prípade podľa žalobcu splnené nie je. Samotná citácia právnych predpisov, bez kauzálneho nexusu, nie je správnu úvahou, ale naopak len formalistickým limitovaním zákonnosti rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené žalobca tvrdí, že prevažuje požiadavka na aplikáciu predbežnej opatrnosti podľa § 13 zákona o životnom prostredí, ktorý je možné zjednodušene interpretovať ako zásadu v prípade pochybností v prospech životného prostredia.

Žalobca v rade 1/ ďalej poukázal na to, že priznaním odkladného účinku správnej žalobe nejde o prejudikovanie rozhodnutia vo veci samej (v čase posudzovania návrhu správneho súdu ešte nemôže byť zrejмый výsledok konania o žalobe, keďže nedošlo k prejednaniu veci), ale rozhodujúcou skutočnosťou je osvedčenie hrozby závažnej ujmy, či iného vážneho nenapraviteľného následku, t.j. niektorého z možných negatívnych výsledkov uvedených v § 185 písm. a) SSP v prípade nepozastavenia účinkov žalobou napadnutého rozhodnutia.

Žalobca v rade 1/ poukázal aj na to, že v zmysle § 189 SSP správny súd môže aj bez návrhu uznesenie o priznaní odkladného účinku zrušiť, ak sa v priebehu konania ukáže, že na priznanie odkladného účinku neboli dané dôvody alebo tie medzičasom odpadli. Žalobca v rade 1/ preto tvrdí, že správny súd má priznať požiadavke ochrany životného prostredia čo najväčšiu váhu. Ak správny súd prizná odkladný účinok správnej žalobe, tak sa tým podľa žalobcu v rade 1/ nezmarí právo žiadateľa, ďalšieho účastníka konania na realizáciu zámeru, jeho právo bude len suspendované, a to až do času rozhodnutia vo veci samej, alebo odpadnutia dôvodov, na základe ktorých bol správnej žalobe priznaný odkladný účinok.

Ak by správnej žalobe nebol priznaný odkladný účinok znamenalo by to podľa žalobcu v rade 1/ nezvratný zásah do životného prostredia a v prípade potvrdenia nezákonnosti rozhodnutia by došlo k nenávratnému poškodeniu životného prostredia. Vzhľadom na vyššie uvedené, aplikujúc ústavnú zásadu vyvažovania práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky žalobca v rade 1/ tvrdí, že dôvodnosť a nutnosť priznania odkladného účinku správnej žalobe bola v danom prípade riadne preukázaná. Preto žiada, aby správny súd priznal správnej žalobe odkladný účinok s prihliadnutím na nasledovné záujmy životného prostredia:

- povinnosť poznať vplyvy realizovanej činnosti a posúdiť ich zákonným procesom podľa § 17 ods. 2 a § 18 zákona o životnom prostredí postupmi podľa osobitného právneho predpisu, Aarhurského dohovoru, ústavnokonformným a eurokonformným spôsobom,

- uplatňujúc ústavnú zásadu vyvažovania legitímnych ústavných práv a záujmov, keďže okamžitým výkonom žalovaného rozhodnutia by sa definitívnym spôsobom zmarilo právo podľa čl. 44 a čl. 45 Ústavy Slovenskej republiky na priaznivé životné prostredie oproti stavu, kedy suspenzívnym účinkom prijatia odkladného účinku nemaria ďalšiemu účastníkovi konania žiadne ústavné práva, len sa ich realizácia odkladá do doby definitívneho potvrdenia, že mu práva vznikli legitímne a zákonne s poukazom na čl. 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, kedy priznanie odkladného účinku možno subsumovať pod opatrenie brániace zneužitiu vlastníctva poškodzujúce životné prostredie nad zákonom určenú mieru, a to až do doby rozhodnutia vo veci samej, kedy sa kolízia práva na životné prostredie a vlastníckeho práva a voľnej dispozície ním definitívne vyrieši.

3. Žalobca v rade 1/ podaním zo dňa 31.01.2025 v spojení s podaním zo dňa 06.02.2025 doplnil svoj návrh na priznanie odkladného účinku a uviedol, že od podania správnej žaloby nastali nové skutočnosti v podobe predčasného užívania stavby, kedy jednotlivé subjekty začali využívať na svoju podnikateľskú činnosť objekty, ktoré do dnešného dňa nie sú skolaudované, ktoré boli postavené v rozpore so všeobecnými záväznými predpismi ako aj právoplatne uloženými podmienkami stavebného povolenia a každým ďalším dňom sa zvyšuje riziko škôd, ktoré môžu vzniknúť v prípade zrušenia napadnutého rozhodnutia. Žalobca v rade 1/ vo svojom podaní uviedol, že nenariadením odkladu vykonateľnosti sa zvyšuje riziko nevyožiteľnosti rozsudku v prípade skonštatovania nezákonnosti napadnutého rozhodnutia.

Žalobca v rade 1/ uviedol, že v súčasnosti už začalo kolaudačné konanie vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré je predmetom súdneho prieskumu, čo samo o sebe zakladá dôvod na vydanie uznesenia, ktorým sa odloží vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia. Žalobca v rade 1/ má za to, že nutnosť odkladu vykonateľnosti rozhodnutia je veľmi akútna, aktuálna a imanentná.

Po kolaudácii stavby existuje riziko značných materiálnych škôd spôsobených tretím stranám. Žalobca v rade 1/ ďalej tvrdil, že ak by správny súd rozhodol o nezákonnosti žalovaných stavebných povolení a na tomto základe ich zrušil, bolo by povinnosťou stavebného úradu rozhodnúť o odstránení stavieb, čím by hrozili značné priame škody tretím osobám, ktoré sú v obchodnom vzťahu s ďalším účastníkom konania (TM Real, spol. s r.o.).

4. Žalobca v rade 1/ opakovane žiadal viacerými podaniami priznanie odkladného účinku správnej žalobe. Dňa 31.03.2025 doručil priamo žalobca v rade 1/ správneho súdu podanie, v ktorom uviedol, že: „Vzhľadom na uvedené žiadame správny súd o opakované posúdenie vydania priznania odkladného účinku žalobe založeného nielen na záujme chrániť verejný záujem životného prostredia ale aj predísť škodám tretích osôb, ktorým v dôsledku vydania kolaudácie a ďalších obchodno-právnych vzťahov so spoločnosťou TM REAL vzniknú legitímne obchodno-právne záväzkové vzťahy, ktoré môžu byť v dôsledku prípadného zrušenia stavebných povolení a následného obligatórneho zrušenia kolaudácie priamo dotknuté a môže to mať na tieto tretie subjekty závažný negatívny ekonomický dopad. V záujme zabezpečiť ich ochranu pred takýmto stavom žiadame správny súd, aby znovu posúdil odkladný účinok žaloby.“ Zhodný návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe uviedol žalobca v rade 1/ v podaní zo dňa 07.04.2025, ktoré bolo správneho súdu rovnako doručené priamo žalobcom. Podanie zo dňa 31.03.2025 bolo následne správneho súdu doručené právnym zástupcom žalobcu v rade 1/ podaním zo dňa 15.04.2025 a zároveň bolo toto podanie súčasťou ďalšieho podania žalobcu v rade 1/, ktoré bolo doručené správneho súdu dňa 05.05.2025.

5. Žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe zo dňa 14.05.2025 k návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe navrhol, aby správny súd žalobu zamietol. K návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe žalovaný poukázal na to, že odkladný účinok správnej žalobe možno priznať na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného, len ak má správny súd z obsahu administratívneho spisu správneho orgánu prvého stupňa, z obsahu súdneho spisu a predovšetkým z podaní strán v konaní pred správnym súdom preukázanú existenciu takých nespochybniteľných skutočností, ktoré predstavujú reálnu hrozbu závažnej ujmy, značnej hospodárskej škody, či finančnej škody alebo závažnej ujmy na životnom prostredí, prípadne iných závažných nenapraviteľných následkov tým, že by došlo k okamžitému výkonu alebo iným právnym následkom napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy. Z ustanovenia § 185 písm. a) SSP vyplýva povinnosť žalobcu v súvislosti s jeho návrhom na priznanie odkladného účinku správnej žalobe nielen tvrdiť, ale aj

dôkaznými prostriedkami osvedčiť skutočnosť, že okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy mu hrozia následky uvedené v ustanovení § 185 písm. a) SSP.

Vo vyjadrení žalovaný ďalej uviedol, že v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou rozhodnutie o priznaní odkladného účinku správnej žalobe prichádza do úvahy len vo výnimočných situáciách. Toto rozhodnutie správneho súdu má mimoriadny charakter, pretože správny súd tu pred vlastným rozhodnutím vo veci samej v rámci správneho súdneho konania prelamuje právne účinky právoplatného správneho aktu, na ktorý, pokiaľ nie je ako celok zákonným postupom zrušený, treba hľadieť ako na zákonný a vecne správny. Pozastavenie účinkov rozhodnutia sa vzťahuje na rozhodovanie správnych orgánov oboch stupňov vydaných v inštančnom postupe. Rozhodnutie správneho súdu o priznaní odkladného účinku musí byť preto vyhradené len pre mimoriadne prípady, ktoré zákonodarca vymedzil v ustanovení § 185 písm. a) alebo písm. b) SSP.

Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžks/17/2018 zo dňa 30. mája 2018, ako kasačného súdu, ktoré sú však analogicky v plnej miere aplikovateľné i na rozhodovanie správneho súdu o predmetnom návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, a podľa ktorých: „Nakoľko návrh na priznanie odkladného účinku má povahu rozhodnutia vo veci samej (§ 55 ods. 2 SSP), musí obsahovať všeobecné náležitosti podania (§ 57 ods. 1 SSP) a zároveň aj jednu špecifickú náležitosť plynúcu práve z osobitosti tohto „čiasťkového konania“ v rámci konania kasačného, a to dostatočnú identifikáciu dôvodu pre priznanie odkladného účinku. V tejto súvislosti je kľúčovým pojmom „hrozba závažnej ujmy“, ktorej preukázanie dopadá na ťarchu toho, kto podáva návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti. Hrozba závažnej ujmy ako jeden z materiálnych znakov (okrem nej aj súlad s verejným záujmom) je ťažiskom celého tohto „čiasťkového konania“ a od jej preukázania závisí, či kasačný súd prizná kasačnej sťažnosti odkladný účinok, alebo návrh zamietne. Najvyšší súd ďalej uvádza, že hrozba závažnej ujmy musí byť navyše priama a nesmie ísť len o hypotetickú možnosť. Tiež nesmie byť nepatrná, ale musí mať závažný dopad. Musí ísť teda o hrozbu závažnej ujmy na subjektívnych právach žalujúcej fyzickej osoby, právnickej osoby, ďalšieho účastníka konania, osoby zúčastnenej na konaní (§ 442 SSP), alebo v prípade podania návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti žalovaným správnym orgánom o hrozbu závažnej ujmy spojenú s nastolením nezákonného stavu. Závažná ujma predstavuje najširšie vyjadrenie pre sťažovateľa neželaného stavu, ktorý by v dôsledku trvania účinkov rozsudku krajského súdu priamo hrozil, alebo už nastal.“

Podľa žalovaného tvrdiť a osvedčiť prvý predpoklad, že okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy hrozí závažná ujma, resp. iný nenapraviteľný následok, je povinný žalobca, ktorý sa priznania odkladného účinku správnej žalobe svojím návrhom domáha. Vznik závažnej ujmy (inéno nenapraviteľného následku) musí byť v príčinnej súvislosti s výkonom napadnutého rozhodnutia, či iným právnym následkom vyplývajúcim z rozhodnutia. Zároveň musí ísť o následok určitej intenzity, aby prípadnú ujmu bolo možné označiť za „závažnú ujmu“ tak, ako ju zákonodarca *expressis verbis* vymedzil. Bremeno tvrdenia ťaží žalobcov, od ktorých sa očakáva uvedenie konkrétnych a relevantných tvrdení a náležité objasnenie, v čom konkrétne závažná ujma (iný nenapraviteľný následok) má spočívať a akú intenzitu prípadná ujma (iný nenapraviteľný následok) má. Zo strany žalobcov sa vyžaduje osvedčenie, že výkonom napadnutého rozhodnutia určitá závažná ujma reálne a aktuálne hrozí. Tvrdené dôvody musia žalobcovia aj konkretizovať s ohľadom na skutkový stav danej veci a zároveň ich aspoň osvedčiť.

V súvislosti s tým žalovaný uviedol, že žalobca v rade 1/ svoj návrh odôvodňuje tým, že cit.: „znamenalo by to nenávratný zásah do životného prostredia a v prípade potvrdenia nezákonnosti rozhodnutia by došlo k nenávratnému poškodeniu životného prostredia.“ Podľa názoru žalovaného ide o všeobecné a abstraktné tvrdenia, z ktorých nemožno identifikovať žiadnu konkrétnu závažnú ujmu, ku ktorej by malo výkonom napadnutých rozhodnutí dôjsť.

Žalobca v rade 1/, podľa názoru žalovaného, uvedené bremeno tvrdenia a ani dôkazné bremeno neuniesol, nakoľko neuviedol žiadne konkrétne skutkové tvrdenia a ani žiadnymi konkrétnymi dôkazmi nepreukázal existenciu konkrétnej hrozby závažnej ujmy, značnej hospodárskej či finančnej škody, prípadne iného nenapraviteľného následku v prípade okamžitého výkonu žalobou napadnutých rozhodnutí, ergo doposiaľ nepreukázal naplnenie všetkých zákonom požadovaných podmienok, ktoré musia byť splnené na to, aby správny súd mohol správnej žalobe priznať odkladný účinok.

6. K návrhu na priznanie odkladného účinku sa vyjadril aj ďalší účastník konania vo vyjadrení k správnej žalobe zo dňa 16.05.2025, v ktorom uviedol, že žalobca v rade 1/ všeobecnými tvrdeniami bez dôkazov o údadnom zásahu do životného prostredia nepreukázal splnenie predpokladov pre priznanie odkladného

účinku, pričom splnenie týchto predpokladov nemôže odôvodňovať hrozbou značnej škody tretím subjektom, ale iba takými dôvodmi, ktoré priamo súvisia s oblasťou životného prostredia.

Vo všeobecnosti, podľa súdnej praxe je priznanie odkladného účinku v zmysle § 185 písm. a) SSP mimoriadnym inštitútom vyhradeným len mimoriadnym prípadom, ak existuje priama príčinná súvislosť medzi okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia a hrozbou konkrétnej závažnej ujmy žalobcovi (uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 23. novembra 2022, sp. zn. 7S/55/2022, odsek 16, uznesenie Krajského súdu v Nitre zo 16. novembra 2022, sp. zn. 5S/11/2022, odsek 19, a uznesenie Krajského súdu v Nitre z 19. mája 2022, sp. zn. 5S/15/2022, odsek 20). Splnenie týchto predpokladov musí žalobca vo svojom návrhu riadne odôvodniť a podložiť dôkazmi (uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 28. októbra 2022, sp. zn. 1S/78/2022, odsek 11, uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 29. apríla 2022, sp. zn. 1S/343/2021, odsek 11, a uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 22. februára 2022, sp. zn. 2S/318/2021, odsek 11).

Podľa ďalšieho účastníka konania žalobca v rade 1/ svoj návrh na priznanie odkladného účinku podľa § 185 písm. a) SSP odôvodnil v žalobe jeho „štandardnými“ všeobecnými tvrdeniami o tom „[a]k by správnej žalobe nebol priznaný odkladný účinok znamenalo by to nezvratný zásah do životného prostredia a v prípade potvrdenia nezákonnosti rozhodnutia by došlo k nenávratnému poškodeniu životného prostredia.“ Žalobca v rade 1/ následne vo svojich následných (nevyžiadanych) podaniach v tomto konaní začal argumentovať ďalším dôvodom pre priznanie odkladného účinku, a to, že údajne: „[p]o kolaudácii stavby nastávajú plne účinky vlastníctva stavby a existuje tak riziko značných materiálnych škôd spôsobených tretím stranám (ktorý od TM REAL kúpia alebo získajú do užívania priestory povolených a zrealizovaných stavieb). Ak by správny súd rozhodol o nezákonnosti žalovaných stavebných povolení a na tomto základe ich zrušil, bolo by povinnosťou stavebného úradu rozhodnúť o odstránení týchto stavieb. V dôsledku takéhoto rozhodnutia, ktoré je v priamom kauzálnom vzťahu od zrušujúceho rozsudku zároveň hrozia značné priame škody tretím subjektom, ktoré sú v obchodnom vzťahu so spoločnosťou TM REAL a ktoré sa spoliehajú a v dobrej viere vstupujú do kontraktov so spoločnosťou TM REAL.“ (napr. strana 5 podania žalobcu z 31. januára 2025, resp. strana 8 podania žalobcu zo 6. februára 2025).

Žalobca v rade 1/, podľa názoru ďalšieho účastníka konania, nepreukázal splnenie predpokladov v § 185 písm. a) SSP na priznanie odkladného účinku žalobe. Predovšetkým, ako už tunajší súd konštatoval vo vzťahu k mnohým návrhom na priznanie odkladného účinku vznesených zo strany žalobcu v iných veciach, všeobecné tvrdenia žalobcu o údajnom „nezvratnom zásahu do životného prostredia v prípade nepriznania odkladného účinku“ bez akýchkoľvek konkrétnych skutočností a dôkazov nezakladajú dôvodnosť priznania odkladného účinku podľa § 185 písm. a) SSP (napr. uznesenie Správneho súdu v Banskej Bystrici z 13. mája 2024, sp. zn. 6S/15/2024, uznesenie Správneho súdu v Bratislave z 22. novembra 2024, sp. zn. 3S/45/2024, alebo uznesenie Správneho súdu v Bratislave z 15. júla 2024, sp. zn. 5S/11/2024).

Zároveň ďalší účastník konania uviedol, že čo sa týka údajnej „hrozby značnej priamej“ škody tretím subjektom (t.j. nie ZDS), ktoré sú v obchodnom vzťahu s TM real, ak dôjde k zrušeniu napadnutých rozhodnutí, ani toto tvrdenie nezakladá opodstatnenie návrhu. V prvom rade, žalobca v rade 1/ ako zainteresovaná verejnosť, ktorej žalobná legitimácia sa v tomto konaní odvíja v zmysle § 178 ods. 3 SSP od porušenia verejného záujmu v oblasti životného prostredia, bez ďalšieho nemôže vyvodzovať dôvodnosť priznania odkladného účinku žalobe podľa § 185 písm. a) SSP pre údajnú hrozbu značnej hospodárskej či finančnej škody tretím subjektom z ich obchodných vzťahov, ale výlučne len z dôvodu hrozby závažnej ujmy na životnom prostredí.

Žalobca v rade 1/ svoje tvrdenia o údajnej hrozbe značnej priamej škody tretím subjektom, resp. existenciu týchto tretích subjektov a obsah ich obchodných vzťahov s TM real aj tak nijako bližšie nekonkretizuje ani nepreukazuje dôkazmi. Navyše, ak by aj došlo k zrušeniu napadnutých rozhodnutí zo strany správneho súdu (čo TM real odmieta), jediným následkom tohto by bolo opätovné prejednanie veci v novom stavebnom konaní. Podľa názoru ďalšieho účastníka konania žalobca v rade 1/ nijako nevysvetľuje ani nepreukazuje, prečo v prípade zrušenia napadnutých rozhodnutí „bolo by povinnosťou stavebného úradu rozhodnúť o odstránení týchto stavieb“. Ide iba o nepodložené tvrdenie žalobcu v rade 1/. Preto ani reálne neexistuje priama príčinná súvislosť medzi zrušením napadnutých rozhodnutí a údajnou hrozbou škody tretím subjektom, ktorú nepodložene tvrdí žalobca. Ďalší účastník konania na záver uviedol, že navrhuje, aby správny súd v súlade s § 188 SSP uznesením návrh žalobcu v rade 1/ na priznanie odkladného účinku žalobe ako nedôvodný zamietol

7. Podľa § 184 SSP podanie správnej žaloby nemá odkladný účinok, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

8. Podľa § 185 SSP správny súd môže, ak osobitný predpis neustanovuje inak, na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného uznesením priznať správnej žalobe odkladný účinok,

a) ak by okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy hrozila závažná ujma, značná hospodárska škoda či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom,

b) ak napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy má podklad v právne záväznom akte Európskej únie, o ktorého platnosti možno mať vážne pochybnosti, a žalobcovi by inak hrozila vážna a nenapraviteľná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore so záujmom Európskej únie.

9. Podľa § 187 ods. 3 SSP o návrhu žalobcu podľa § 185 rozhodne správny súd do 30 dní od doručenia vyjadrenia žalovaného k tomuto návrhu, prípadne administratívnych spisov, ak bol návrh podaný súčasne so správnu žalobou.

10. Podľa § 188 SSP ak správny súd návrhu žalobcu nevyhoví, uznesením ho zamietne.

11. Správny súd pri rozhodovaní o návrhu na priznanie odkladného účinku každú vec posudzuje individuálne. V zásade nemusí prihliadať na opodstatnenosť žaloby, nemalo by ísť o prejudikovanie rozhodnutia vo veci samej (v štádiu posudzovania dôvodnosti návrhu častokrát ešte ani nie je možné ustáliť opodstatnenosť žaloby), ale rozhodujúcou skutočnosťou je osvedčenie hrozby závažnej ujmy, či iného vážneho nenapraviteľného následku, t.j. niektorého z možných negatívnych následkov uvedených v § 185 písm. a) SSP v prípade nepozastavenia účinkov správnu žalobou napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy.

12. Správny súd je oprávnený priznať správnej žalobe odkladný účinok len vtedy, ak následky uvedené v § 185 písm. a) SSP hrozia. Osvedčiť existenciu hrozby závažnej ujmy je povinnosťou žalobcu. Hrozba musí byť priama a nesmie ísť len o hypotetickú možnosť. Taktiež nesmie byť nepatrná, ale musí mať závažný dopad. To, že nesmie ísť o hypotetickú možnosť tvrdenej hrozby vyplýva zo záverov uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžsk/17/2018 zo dňa 30.05.2018. Z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. III. US 364/2017-16 zo dňa 30.05.2017 vyplýva, že preukázanie hrozby treba považovať za osobitnú náležitosť návrhu na priznanie odkladného účinku. V tejto súvislosti správny súd poukazuje aj na závery uznesenia Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 132/2022-11 zo dňa 03.03.2022, v ktorom poukazuje na náležitosti návrhu, keď z dostatočného vymedzenia konkrétneho dôvodu a skutkových okolností závisí aj rozhodnutie správneho súdu a rozsah jeho odôvodnenia.

13. Správny súd považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že samotné rozhodnutie o odkladnom účinku správnej žaloby prichádza do úvahy len vo výnimočných situáciách a toto rozhodnutie správneho súdu má mimoriadny charakter, pretože správny súd tu pred vlastným rozhodnutím vo veci samej prelamuje právne účinky právoplatného správneho aktu, na ktorý, pokiaľ nie je ako celok zákonným postupom zrušený, treba hľadiť ako na zákonný a vecne správny. Takéto rozhodnutie správneho súdu o priznaní odkladného účinku je preto nesystémové a musí byť vyhradené len pre mimoriadne prípady, ktoré zákonodarca vymedzil v ustanovení § 185 písm. a) alebo písm. b) SSP slovami o hroziacej závažnej ujme, značnej hospodárskej škode, či finančnej škode, závažnej ujme na životnom prostredí, prípadne iného vážneho nenapraviteľného následku. Správny súd musí mať pritom dostatočným spôsobom osvedčené, že je nevyhnutné postupovať v súlade so znením § 185 písm. a) alebo b) SSP. Preto je potrebné, aby žalobca jednoznačne osvedčil opodstatnenosť návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe.

14. Osobitnými náležitosťami návrhu na priznanie odkladného účinku sú jednak tvrdenie o tom, že okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy hrozí závažná ujma, značná hospodárska či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, resp. iný vážny nenapraviteľný následok, ako aj osvedčenie hrozby vzniku predpokladanej ujmy, resp. iného vážneho nenapraviteľného následku. Tvrdené dôvody musí žalobca aj konkretizovať s ohľadom na skutkový stav danej veci a zároveň osvedčiť. V tejto časti poukazuje správny súd na závery podľa bodu 13. odôvodnenia uznesenia Ústavného súdu SR č. k. I.ÚS 132/2022 – 11 zo dňa 03.03.2022, podľa ktorých: „Okrem všeobecných náležitostí podania (§ 57 SSP) by mal návrh (má sa na mysli návrh

na priznanie odkladného účinku – poznámka správneho súdu) obsahovať aj dostatočnú identifikáciu dôvodu na priznanie odkladného účinku v zmysle písm. a) alebo písm. b) § 185 SSP. Pri dôvode týkajúcom sa písm. a) § 185 SSP by pritom mal navrhovateľ (žalobca) dostatočne vymedziť aj konkrétny dôvod a skutkové okolnosti s ním spojené. Od tohto vymedzenia nakoniec vo veľkej miere závisí aj rozhodnutie správneho súdu a rozsah jeho odôvodnenia.“ Žalobca nie je povinný preukazovať, že príslušná ujma bezprostredne nastala, avšak vyžaduje sa osvedčenie, že výkonom napadnutého rozhodnutia určitá závažná ujma reálne a aktuálne hrozí.

15. Na základe vyššie uvedeného správny súd uzatvára, že žalobca v rade 1/ v návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe neosvedčil konkrétne skutkové tvrdenia, z ktorých by bolo zrejmé, že by v danom prípade okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy hrozila závažná ujma, značná hospodárska škoda či finančná škoda, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok. Žalobca v rade 1/ vo svojom návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe len všeobecne uviedol to, aký následok hrozí, t.j. tvrdil, že okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia hrozí závažná ujma a iný nenapraviteľný následok na životnom prostredí, a to s poukazom na princíp prevencie s princíp predbežnej opatrnosti. Správny súd uvádza, že žalobca v rade 1/ nijakým spôsobom túto skutočnosť neosvedčil. Žalobca v rade 1/ v návrhu neuviedol žiadne relevantné konkrétne skutočnosti, z ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že výkon napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy by skutočne mohol mať za následok závažnú ujmu, resp. iný nenapraviteľný následok na životnom prostredí. Správny súd v tejto súvislosti taktiež konštatuje, že žalobca v rade 1/ v návrhu na priznanie odkladného účinku nijakým spôsobom nešpecifikoval aká konkrétna škoda by na životnom prostredí vznikla v dôsledku okamžitého výkonu rozhodnutia.

16. Správny súd po oboznámení sa s návrhom žalobcu v rade 1/ na priznanie odkladného účinku správnej žalobe a vyjadrením žalovaného a ďalšieho účastníka konania k tomuto návrhu konštatoval, že nezistil zákonný dôvod pre priznanie odkladného účinku správnej žalobe, a to z dôvodu, že reálnymi skutočnosťami nepodložený návrh žalobcu nie je možné vyhodnotiť ako opodstatnený, keďže v tomto absentujú konkrétne skutočnosti, preukazujúce existenciu závažnej ujmy, prípadne iného vážne nenapraviteľného následku. Návrh na priznanie odkladného účinku obsahuje konštatovanie žalobcu v rade 1/, že okamžitým výkonom rozhodnutia orgánu verejnej správy by došlo k závažnej ujme na životnom prostredí, avšak žalobca v rade 1/ toto tvrdenie nijako nešpecifikoval a neuviedol žiadne objektívne preukázané skutočnosti hroziacej závažnej ujmy na životnom prostredí, prípadne iného vážne nenapraviteľného následku v priamej nadväznosti na výkon rozhodnutia žalovaného, ktoré by mohol správny súd posúdiť. Konceptia odkladného účinku však predpokladá existenciu hrozby, ktorá musí byť v intenciách daného skutkového stavu riadne osvedčená, pričom hroziace následky musia byť závažnejšie, ako prelomenie princípu právnej istoty právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy. Procesným predpokladom rozhodnutia o priznaní odkladného účinku správnej žalobe je návrh žalobcu, z ktorého je zrejmý zákonný dôvod na priznanie odkladného účinku správnej žalobe vyplývajúci zo znenia ustanovenia § 185 SSP. Žalobca v rade 1/ je povinný nielen tvrdiť, že nutnosť odkladu vykonateľnosti rozhodnutia je veľmi akútna, aktuálna a imanentná, ale aj dôkaznými prostriedkami preukázať skutočnosti, ktoré opodstatňujú rozhodnutie správneho súdu o priznaní odkladného účinku jeho správnej žalobe.

17. Správny súd ďalej uvádza, že je nevyhnutné, aby žalobca v rade 1/ v návrhu primerane zdôvodnil aký konkrétny nezvratiteľný dopad na životné prostredie hrozí v prípade, ak správny súd neprizná žalobe odkladný účinok. Z návrhu žalobcu v rade 1/ však žiadna takáto reálna hrozba nevyplýva. Navyše žalobca v rade 1/ svoj návrh na priznanie odkladného účinku odôvodňoval aj existenciou rizika značných škôd, ktoré podľa neho môžu vzniknúť tretím osobám v obchodno-právnom vzťahu s ďalším účastníkom konania v prípade zrušenia napadnutého rozhodnutia. Ani tento dôvod na priznanie odkladného účinku správnej žalobe bližšie nijako nekonkretizoval. Správny súd poukazuje na to, že nepostačuje všeobecné konštatovanie hroziacich škôd, ale je nevyhnutné tieto prípadné hroziace škody špecifikovať. Žalobca v rade 1/ tak neosvedčil, že ním uvedené negatívne následky skutočne hrozia a mali by konkrétne, nielen hypotetické dopady na vlastnícke práva žalobcu.

18. Správny súd vzhľadom na uvedené v danej veci skúmal, či by okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu hrozila závažná ujma v zmysle § 185 písm. a) SSP. Pokiaľ žalobca v rade 1/ návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe odôvodnil tým, že

právnymi následkami napadnutého rozhodnutia by došlo k závažnej ujme na životnom prostredí, avšak nekonkretizoval, o akú konkrétnu ujmu resp. iný nenapraviteľný následok má ísť, správny súd uvádza, že ide len o tvrdenia vo všeobecnej rovine. Žalobca v rade 1/ netvrdil a ani neosvedčil, aká (konkrétne) závažná ujma, prípadne aký iný konkrétny vážny nenapraviteľný následok hrozí okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia tak, ako to má na mysli vyššie citované zákonné ustanovenie. Tvrdené dôvody musí žalobca v rade 1/ konkretizovať s ohľadom na skutkový stav danej veci a tiež dostatočne osvedčiť.

19. Podľa správneho súdu žalobca v rade 1/ nedostatočne odôvodnil svoj návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe. Argumenty žalobcu v rade 1/ zamerané na všeobecné konštatovanie o hrozbe možných následkov neosvedčujú bez ďalšieho priznanie odkladného účinku správnej žalobe. V odôvodnení žalobcovho návrhu na priznanie odkladného účinku úplne absentuje aj vymedzenie príčinnej väzby medzi dôsledkami výkonu preskúmaného rozhodnutia a všeobecne tvrdenou hrozbou závažnej ujmy alebo iného nenapraviteľného následku.

20. Správny súd ďalej poukazuje aj na to, že je viazaný dispozitívnou zásadou (§ 5 ods. 9 SSP), v zmysle ktorej sú účastníci povinní preukázať svoje tvrdenia. Za kvalifikovanosť návrhu nesie zodpovednosť predovšetkým žalobca a jeho právny zástupca, pričom nie je úlohou súdu nahrádzať ich povinnosti a konkretizovať osobitné okolnosti prípadu a tie aj preukazovať.

21. V kontexte vyššie uvedených skutočností týkajúcich sa zákonných podmienok možnosti priznať odkladný účinok správnej žalobe a argumentácie žalobcu v rade 1/ obsiahnutej v návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, správny súd zastal názor, že žalobca v rade 1/ hodnoverne neosvedčil tvrdenú hrozbu závažnej ujmy na životnom prostredí. Všeobecne koncipované a dôkazmi nepodopreté tvrdenia nie sú bez ďalšieho postačujúce na to, aby súd žiadosti o priznanie odkladného účinku žaloby vyhovel.

22. Vzhľadom na absenciu relevantných tvrdení zo strany žalobcu v rade 1/ a na neosvedčenie skutočností, z ktorých by bolo možné vyvodíť že hrozí tvrdený následok v dôsledku okamžitého výkonu správnu žalobou napadnutého rozhodnutia, správny súd nezistil zákonný dôvod na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, a preto návrh žalobcu v rade 1/ na priznanie odkladného účinku správnej žalobe podľa § 188 SSP zamietol.

23. Toto rozhodnutie prijal senát správneho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustná kasačná sťažnosť (§ 439 ods. 2 písm. e/ SSP)